Any XXIV - N.° 1191 — Preu: 15 cènts. i sense suplement 10 — Barcelona 29 de gener de 1927

EN PATUFET

— Mira quins aparells més complicats es necessiten perquè l'aigua no faci mal!

GLOBEOL

Dóna forces per al ben viure. Esgotament, Malalties nervioses, Neurastènia, Anèmia.

Un mes de malaltia, treu un any de vida.

El **GLOBEOL** *treu la malaltia, augmentant les forces de resistència.*

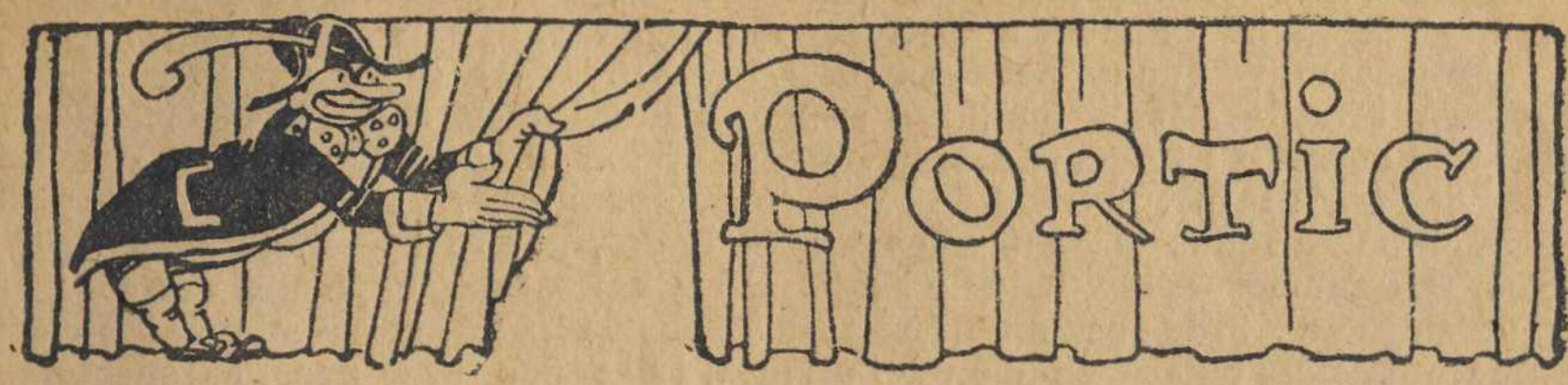

La grip

Vol l'actualitat — funesta actualitat, certament — que avui parlem de la grip, d'aquesta passa que encar que amb poca virulència, sortosament, ha vingut a pertorbar la normalitat sanitària de Barcelona, i àdhuc la de tot Europa, car les noves que ens arriben de França i d'Anglaterra, de Suïssa i d'Alemanya, com de les terres septentrionals del nostre continent, palesen la gran extensió que ha pres la malura.

No és la primera vegada — i tan de bo que fos l'última — que el bacil gripal es fa hoste de Barcelona; i si, com diu la dita popular, «hoste i peix menut als tres dies put», penseu ço que ha de pudir-nos aquest, esment fet de què, ultra ésser dels més indesitjables que pugui haver-hi, no sols fa ja tres dies, sinó tres setmanes també que el teniem ficat a casa.

El bacil gripal ens és conegut de molts anys als barcelonins. Els que ja portem un xic de cendra als polsos, i ja no cal dir si els que ja pentinen cabells blancs, si és que els en resten, faran recordança a ben segur d'aquel catastròfic hivern de l'any 1890 en què la grip va flagel·lar per primera vegada Barcelona en forma tan dura, que gairebé ningú va lliurar-se d'agafar-la.

Durant algunes setmanes la vida ciutadana va interromprer gairebé pot dir-se del tot: les botigues, els despatxos i les oficines hagueren de tancar en bona part per malaltia de tot el personal, com per la mateixa causa funcionaren molt intermitentment els establiments industrials, i els col·legis, acadèmies i la Universitat, Institut i escoles especials prorrogaren, si us plau per força, les vacances de Nadal, tot el mes de gener. Els teatres, cafès i demés llocs d'esbarjo públic deixaren també de funcionar per baixa del personal a ells afecte i manca absoluta de concurrència, tant com perquè ho requeria aixi una elemental precaució higiènica.

Aquella passa va ésser d'una virulència extremada, i molte dels casos tingueren un desenllaç funest.

Com la d'ara i les immediates anteriors, la epidèmia va ésser general a Europa i a Amèrica. A París només, moriren més de cinquanta mil persones.

S'explica l'extensió que prenen les epidèmies gripals, pel fet d'ésser l'aire el vehicol transmissor del bacil, ço que impossibilita d'isolar les zones atacades, com pot fer-se, per exemple, en tractar-se d'epidèmies tífiques o colèriques

En l'ocasió esmentada, la grip, va rebre el nom que ara té, en concurrència — de la qual va triomfar definitivament — amb altres noms que li donaven els països que anava invadint; aixi els americans batejaren la passa amb el mot de «dengue», els espanyols amb el de «trancazo» i els italians amb el d'«influenza». Damunt de tots ells, però, s'ha imposat, com hem dit, el nom de

«grippe» que aleshores li donaren els francesos, en presentar-se dins de llur territori. Algú ha anomenat a l'estranger, «grip espanyola» a aquesta malura de què parlem, ço que no pot ésser més injustificat si es té en esment que fins ara totes les passes d'aquest gènere s'han iniciat a Nord-Amèrica, des d'on han entrat a Europa per Anglaterra, baixant després cap a França i des d'allí cap a Itàlia per una banda i vers la Península ibèrica per l'altra.

També ha rebut la grip, circunstancialment, a Espanya, noms ben pintorescs, tals com els de «soldado de Nápoles» i «Charleston», el primer d'ells quan l'epidèmia de 1918 època en què havia assolit la màxima popularitat aquell número musical de «La canción del olvido», i el segon, ara, per l'extensió que ha pres aquesta dansa de canibals, zulús o hotentots entre els pobles civilitzats.

Ens deixem de retreure la passa de l'any 1918, que va ésser tant o més formidable que l'anterior. Tothom pot recordar-la. Aleshores també el curs de la vida ciutadana va restar interromput durant algunes setmanes; els negocis varen ressentir-se'n greument; els teatres varen tancar les portes en bona part i els demés feien funció amb les butaques buides. Aquell seguit d'enterraments fets de dia i de nit amb tal de donar l'abast — ço que era impossible — a les defuncions cada dia més nombroses que es registraven era un espectacle que oprimia el cor. Per alguns dies la ciutat fou presa de veritable pànic.

Aixi com hem dit abans, aquest cop el bacil gripal no ha fet estralls i comença ja d'iniciar la retirada, segons sembla.

Que se'n vagi ben de pressa i que no torni, és ço que havem de desitjar

ABECE

— Quant en demaneu, d'aquest gosset que teniu?

— *Veinte perras*.

— I, vostè creu que si jo tingués *veinte perras* li voldria comprar aquest gosset? ja estaria tip de bestioles!

L'agraïment del Verdanc

(Acabament)

QUAN el Verdanc veié sortir la noia i més quan el desconegut s'hi apropà i anaren allunyant-se ambdós, sentí impul's de seguir-los. Tingué por, però, que la seva acció fos mal compresa i sigués ell víctima de les paraules feridores, no d'Eurènia que no era capaç de proferir-les, però sí del seu acompanyant que devia ésser segurament com la major part dels habitants del vilatge.

A contra-cor romangué en el lloc que ocupava, però sentia un no sabia què d'inexplicable que el feia estar inquiet. Demés, aquell altre home que no es movia de darrera el mur que tancava l'hort del vell Huth li feia mala espina.

— Què hi deu fer allí, gairebé immòbil? No deu pas ésser per gust que roman allí tanta estona. Sembla talment que esperi que vingui la fosca! — murmurà.

Tot plegat el tenia amb una mena d'angoixa que anava creixent a mida que les ombres de la nit substituïen la mitja claror del capvespre. La noia no tornava i això devia tenir enquimerat el seu oncle, car aquest havia sortit dues o tres vegades i havia mirat devés el poble amb inequívoques mostres d'impaciència.

Per fi el Verdanc ja no pogué més. La idea que quelcom de desagradable podia haver succeït a la seva gentil protectora se li havia arrelat tan ferma en el pensament, que per més que feia per distreure-se'n, no arribava pas a aconseguir-ho. Sentia vivíssims desigs de cercar-la arreu, fos on fos, encara que tingués de córrer mig món. Obeint la voluntat, les cames se l'endugueren i el conduïren cap el poble.

A grans gambades el recorregué tot en pocs instants, traient el nas per totes les portes i àdhuc preguntant a algú si l'havia vista. Com de costum, més de tres i més de quatre l'esbroncaren a crits i amb burles, però l'infeliçot ni menys els sentia. Altre daler no tenia que trobar l'amigueta i tota cosa que no fos aquella que s'havia aferrat en el seu cervell no tenia la més petita importància.

Fracassades les seves recerques en lloc habitat, decidí buscar-la pels afores. Però, a on dirigir-se? Ni ho sabia ni es preocupà massa de pensar-ho. Els seus passos el dugueren devés la muntanya propera. Prop d'ella, llepant-li els peus s'escorria el riu i li semblà que en aquell indret podia haver-li ocorregut qualsevulla malvestat a la bona Eurènia. Prou cridava el seu nom, prou ho escorcollava tot sense deixar el més insignificant recó... Fou endebades.

Segur d'una dissort, sentí un pes al pit i un lleu tremolor de cames. Sols aleshores comprengué com eren difícils les seves recerques. La nit ja era vinguda i per bé que anava elevant-se pausadament la lluna, no fóra suficient la seva pàl·lida claror per anar buscant d'aci i d'allà. Perplex, s'aturà i en un gran crit com si per ésser el darrer hi posés tota la força dels seus pulmons, digué el nom de la protectora:

— Eurènia!

I quan ja es creia que sols el silenci acolliria la seva exclamació, oi una veu davallant del cel que responia:

— Auxili! Ajudeu-me per l'amor de Déu!

El Verdanc aixecà el cap i no s'atrevia a donar crèdit a allò que els seus ulls veien. Damunt el seu cap, a una alçada considerable, un capet i uns braços s'agitaven emergint d'una vagoneta suspesa del fil metàl·lic.

— No t'espantis, Eurènia — li cridà. — Sóc el Verdanc. Jo et salvaré.

I tan de pressa com pogué, anà corrent vers la caseta del guardià de la fàbrica. Aquest el rebé malhumorat. L'home acabava de sopar i feia la digestió fumant el cigarret i consumint a petits glops el contingut d'una copeta.

— Es necessari que poseu en moviment una vagoneta que ha quedat a mig camí — li abocà el Verdanc en veure'l.

El guardià se'l mirà i en reconèxer-lo llençà un renec dels més caragolats i li respongué:

— Au, au! Vés a *empipar* un altre.

— Es que hi ha quedat la neboda del vell Huth i cal salvar-la.

— Tan vals tu com aquest gasiu de mala nomenada.

— Però la noia...

— A mi què m'expliques de la noia! Au, au, vés-te'n, beneit!

— Es que...

— Si no fuges tot seguit et trenco el cap, poca solta!

I com que ho hauria fet tal com deia, l'infeliç el deixà. No per això abandonà la resolució presa d'auxiliar Eurènia. I sense mesurar la importància extraordinària de la seva empresa, s'enfilà per la torre on anaven a parar les vagonetes i en arribar a la plataforma es deturà un instant per prendre alè. Ja se li havia ocorregut que el millor fóra d'engegar la maquinària però era tot allò tan complicat per ell! Demés, que amb el soroll acudiria l'irascible guardià i fóra capaç de qualsevol disbarat.

Ne quedava més que un camí; el de la via aèria. Aguantant-se amb les mans en el gruixut fil de metall, el cos penjant en el buit, anà recorrent

Pomada ASPAIME

(UNTURES AL PIT)

Medicament còmode d'aplicació fàcil i de resultats ràpids i positius, per curar *la tos dels nens.* Combat *Catarros, Angines, Laringitis, Bronquitis, Pulmonies, Asma* i totes les enfermetats de les vies respiratòries que són causa de *Tos o Sufocació,* que alivia al moment i cura radicalment.

AGENT EXCLUSIU: Fill de Josep Vidal i Ribes, S. en C.; Montcada, 21. Venda a 0'50 pesetes capsa, Casa Segalà, Rambla de les Flors, 14 i a les principals farmàcies.

amb la pena consegüent la distància que el separava del petit vagó on Eurènia es consumia ansiosa. Certament que ies mans li feien mal de debò, que els braços semblaven trencar-se per l'esforç que aquelles i aquests realitzaven, però això no tenia cap importància pel Verdanc. Altra dèria no tenia que salvar l'amigueta i res no el deturaria. Acostumat a patir, el dolor físic gairebé no el sentia i en la seva inconsciència tampoc es donava compte del perill que la seva atrevida gesta tancava.

Per fi arribà i amb una lleu contracció de cames es trobà al costat d'Eurènia a dins la vagoneta.

— Com heu vingut? — pregunta l'amigueta amb la sorpresa que és de suposar.

— Si, mira, pels aires — respongué somrient el beneitic, satisfet de l'admiració que la seva acció despertava. — I pel mateix camí tindrem d'entornarnos-en tots dos.

— Però com serà possible?

— Tu agafa't tan fort com puguis en les meves espatlles i no et preocupis.

— Però, voleu dir que podreu aguantar el meu pes?

— Fuig, dona, si ets com una ploma de lleugera.

— Ja sé que vós sou fort, pero no goso creure-us.

— Tens por?

— No pas per mi. Qualsevulla cosa prefereixo abans de romandre aqui tota la nit, sense saber el que li pot passar al meu oncle. Es per vós que temo.

— Per mi no tinguis angúnia. Ara ja sé com es fa això de volar pels aires.

Ardida com era de natural, no li costà gaire a Eurènia de decidir-se. S'arrapà fortament a les espatlles del Verdanc i aquest emprengué de nou el

camí aeri duent a l'esquena la preciosa càrrega. La contracció que suposava el tenir d'aguantar-se amb una sola mà quan l'altra relliscava pel fil metàl·lic per tal d'avençar un xic, era considerable, però el mancat d'intel·ligència era sobrat de força i arribà de mica en mica a assolir el lloc de partença o sigui la plataforma de la fàbrica.

Sense ni adonar-se que les mans li sagnaven i que els braços havien esdevingut com adormits, el Verdanc emmenà la seva companyona a l'escala i, passant prop de la caseta del guardià que romania de cap damunt la taula dormint profundament, pogueren sortir a ple camp.

— Tinc ànsia pel que pugui haver succeït a l'oncle — exclamà la noia. — L'acció d'aquell desconegut fóra incomprensible si no tanqués uns mals propòsits. Correm cap a casa.

Sense dir res, ans al contrari, content de poder fer un servei a la seva petita amiga, el beneitó es posà a córrer al seu costat.

En arribar a l'hort, unes petjades en la terra conreada, corroboraren les sospites d'Eurènia.

— Algú ha entrat i no per la porta — digué al seu company.

— Aviat ho sabrem — diguè aquest simplement.

I abans que la noia pogués advertir-lo del perill que corria, el Verdanc s'atansà a la casa i per una finestra oberta saltà a dintre. La noia coratjosa, el seguí.

Aviat, però, cridà esverada:

— Socors! Auxili!

El seu oncle estava a punt de sucumbir sota els braços forçuts de dos miserables — un d'ells aquell que l'havia deixada penjada dins la vagoneta, — quan el forçut beneitó s'abraonà damunt i havent deixat mig estabornit el més minso se les havia amb l'altre.

Llarga fou la lluita, però a la fi vencé el Verdanc, ajudat en el que pogueren per Eurènia i el seu oncle.

Aquest, visiblement commogut pel que havia fet aquell pobric que tothom i ell mateix havia rebutjat, l'abraçà i li prometé que ja mai més no patiria.

— Ço que tu has fet bé mereix un bon premi — li digué.

— Oh, no val pas la pena — respongué el Verdanc. — Bé calia fer-ho per demostrar a Eurènia el meu agraïment.

JORDI CATALÁ

L'amistat

La bona amistat
endolceix la vida
i amb ella, els pesars
portem sens fatiga.
Ben'hagin els cors
que saben sentir-la:
ben'haja qui en dóna
sens terme ni mida.

MARIA ORRIT, VDA. DE MESIRE

CONSULTORI GENERAL [GRATIS DE 6 a 8]

Un aspirant a metge. — Què és la patologia interna?

L'estudi dels ànecs per dintre.

Com s'evita el paludisme?

Afaitant-se cada dia.

Què és ull clínic?

Es la qualitat que ensenya al metge a conèixer quan ha de demanar vint duros per visita o acontentar-se amb tres pessetes.

Què és la cefalotomia?

Una operació que quan més bé es fa, més aviat es mor el pacient. Consisteix en tallar el cap per evitar la gangrena o altres complicacions.

Què és l'apèndix del cec?

Acostuma ésser un gosset o un noi. A vegades un senzill bastó. Freqüentment, una guitarra o un acordeó completen l'equip del pobre home.

Minaire. — On puc trobar or?

Als soterranis del Banc d'Espanya. Però abans d'arribar a l'or és probable que trobi molt ferro i potser també plom, si el veuen els guardians.

On hi ha pedra d'edificar en abundància?

A la plaça de Catalunya i al monument del Doctor Robert.

Quin és el mineral de la llauna?

La galena.

Quines són les mines que produeixen més?

Les del Metropolità.

Quina és la proporció exacta d'argent i coure en els duros?

Els tinc molt mal estudiats. Fa molt temps que no en veig cap.

GUILLEM D'OLORÓ

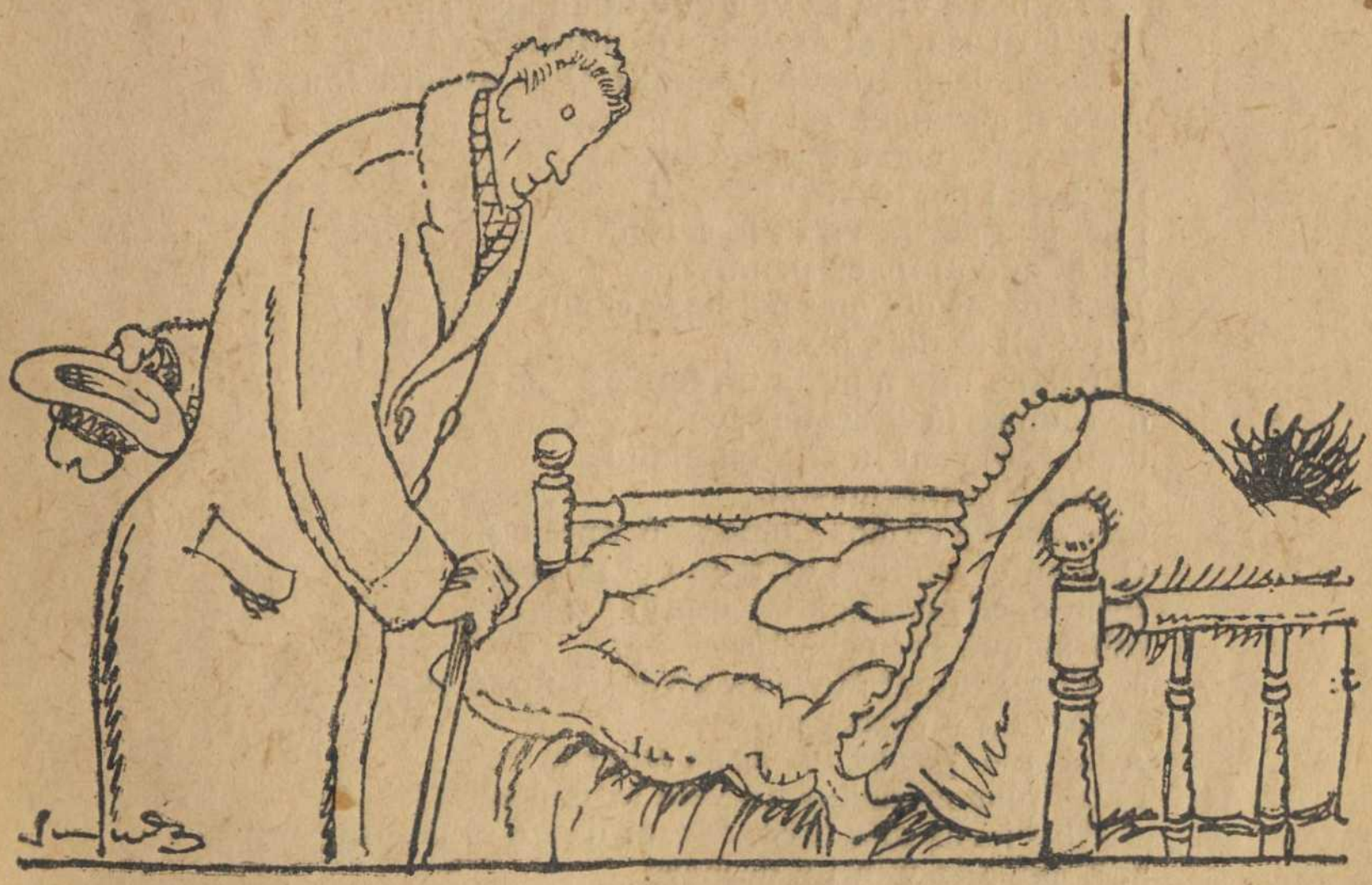

LA PASSA

— Què tal; com et trobes?

— No sé, encara no ha vingut el metge.

EL CA DEL MENDICANT

A casa d'un pagès adinerat
hi havia un ca robust i ben peixat:
«Sultà» es deia de nom
i ell era l'envegeta de tothom.
Se l'estimaven l'amo i la mestressa
i els fills que els hi plaïa moure fressa;
i tots els jorna ês
li feien magarrufes d'allò més.
La feina que ell tenia
era guardâ els voltants de la masia.
La bona vida es veu que també cansa
i un jorn sentí el desig de deslliurança
— de deslliurança hem dit? Que no era lliure?
Això sí que fa riure! —
El ca volia corrê a gratcient
pel bosc i pel torrent
i pel pla, per la vall i la carena
igual que un poca pena.
I tot fugint del mas pel llarg camí
entre ell es deia aixi:
— Creieu que n'hi ha un feix
de sempre fê el mateix,
d'anar movent la cua tot el dia
rondant per la masia!
Que ara ve l'amo? Corre a fê una festa.
Que ve el menut i et toca i et molesta.
Pren paciència i calla, que si no
sabràs què és un bastó.
Ja s'ha acabat! Me'n vaig vers... no sé on.
Me'n vaig a córrer món.
A largà el pas endut de sa alegria
i als breus moments no veia la masia.
Uns jorns més tard, cansat d'essê al defora
anâ cap a la vila i a deshora
hi va arribar. Tothom era a dormî
i el ca vora una porta s'arraulí.
A l'endemà, camina que camina,

segui tots els carrers; ni una veïna
li va sabé allargar un rosegó,
ni un os mal escurat, desil·lusió!
Els nois l'apedregaven, i els més grans
li feien mil martiris inhumans.
Ningú el va defensâ,
car amo no tenia el pobre ca.
Tement que amb aquest pas es moriria,
pensâ tornâ altre cop a la masia;
mes quan totjust anava caminant,
topà amb un mendicant.
— Té, gos, un rosegó!
I ell, famolenc, va córre-hi sense pô,
però encara no havia el mos menjat
ja es va trobar lligat.
Llavors tant pel poblat com pel defora
del mendicant va haver d'anâ a la vora
i sempre, sempre, sempre, fou esclau
sense poder gaudir d'un bri de pau.
havent de sofrir fam, cops i misèria
per culpa de sa dèria.
(L'antic «Sultà» després era cridat
pel lleig nom de «Clapat»)

Aquell que de sa sort no està content
és fàcil que un jorn trobi un escarment.

GUERAU

IMITACIÓ

L'ESPERIT d'imitació i d'emulació és tan poderós, o, millor dit, ja que d'esperits parlem, té tants graus, com el de contradicció.

No és peculiar dels simis aquest esperit, com algú ens ha volgut fer creure. Es també molt estès entre els humans, car ja és sabut des dels temps més reculats que: «fan els infants ço que veuen fer als grans.

Aquest esperit d'imitació és el que fa que les dones es tallin els cabells a la *garçonne* i es pintin la cara que Déu els ha donat fins al punt que ni Ell mateix la reconeixeria, metafòricament parlant, i fa que els homes s'abillin en ridicols pantalons Oxford i pullovers més virolats que el llenguatge d'un carreter i a vegades vagin afaitats com còmics perquè *fa americà* altres vegades es deixen el bigotet a la Xarlot perquè *fa home.*

I si algun instint primitiu queda latent en la subconsc ència humana, que dirien els psiconalistes (nota: tot allò que no entengueu, pregunteu-m'ho al Consultori), és aquest de la imitació propi més aviat dels irracionals que res no saben inventar i es veuen reduïts a repetir allò que veuen fer als que saben més que ells,

Aixi almenys ho explica un doctor en ciències físico-naturals amb el qual he tingut el disgust de parlar llarga estona. Diu que els seus estudis sobre l'instint o esperit d'imitació l'han conduït a resultats estupends que pensa explotar en quant n'hagi obtingut patents. Entre altres coses m'ha explicat que havia descobert la manera de fer que les gallines ponguessin més ous i més grossos projectant en el galliner una pel·lícula que representa una gallina en l'acte de fer l'ou, operació que la repeteix vint-i-cinc vegades diàries. I diu que una gallina de bona raça, estimulada per aquesta visió és capaç de pondre vint-i-cinc ous diaris per no deixar-se vèncer per la gallina de la pel·lícula.

Jo m'he mostrat força escèptic en oir això i per tal d'assabentar-me de la part de veritat que pogués haver-hi he precedit a prendre informes sobre la qüestió. I veus aquí el resultat que he tret de la meva *enquesta* (com ara diuen els que volen que es conegui que saben francès).

Vaig consultar un amic meu tècnic en avicultura el qual em contestà com segueix:

— L'esperit d'imitació adequadament excitat, pot obrar miracles entre les gallines, però cal procedir amb compte i no extralimitar-se, car altrament succeeixen fracassos com els que jo vaig experimentar anys endarrera.

— Ah! aixi tu ja havies experimentat en aquest assumpte? Doncs per què es dóna tanta importància el Professor?

— Veuràs, deu ésser víctima també de l'esperit d'imitació i no vol que sigui dit. Respecte a les meves experiències: Foren sols dues, ambdues de resultats positius, més que positius, excessius.

Veuràs que per a la primera, vaig fer venir una femella d'estruç domesticada, directament de la colònia del Cap; i la vaig posar en una grossa gàbia amb ponedor al mig del galliner. L'estruça començà a pondre i, en veure els ous tan enormes que feia aquella bestiassa, totes les gallines estaven astorades.

Per fi, el gall les va arengar. No sé què els diria mentre les arengava, però aixi que foren arengades, les gallines es posaren a pondre ous cada dia més grossos.

I què passà? Que d'una a una, les

meves pobres gallines van anar morint perquè els ous que feien eren ja més grossos que elles i les pobres bestioles morien rebentades.

L'avors vaig fer l'estruç amb arròs, com al Castell dels Tres Dragons, i vaig emprar un altre procediment.

Havia sentit dir que la femella del bacallà ponia uns dos milions d'ous durant la temporada, a raó d'uns vint mil ous diaris durant cent dies. Idea genial! Vaig instal·lar al mig del galliner un aquàrium de vidre amb aigua de mar i en ell una bacallana de pura raça.

Quan les gallines la van veure pondre amb aquella profusió decidiren no restar enrera i sense esperar ésser arengades pel gall, començaren a pondre ràpidament.

Mes, ai! La llei de la imitació és una espasa de dos talls i tant obra directament com inversa!

— Què et va passar? Que la bacallana va tenir la *papida* per imitar les gallines?

— Pitjor que això, amic Guillem! Com tu saps i els teus lectors també, les gallines, quan ponen escataïnen o sigui que fan *coc, coc, caiaica!* Doncs bé, la bacallana...

— Horror!

— Sí, horror! Aviat ho aprengué i a cada un dels vint mil ous diaris treia el cap a flor d'aigua i escataïnava com les gallines. Comprens! vint mil vegades cada dia! vuitcentes trenta tres per hora, catorze per minut! I les gallines contestant!

Vet aquí, — acabà mon amic — les funestes conseqüències que pot dur la utilització industrial de l'esperit d'imitació de les bèsties.

GUILLEM D'OLORÓ

UN FRESC

— Saps, Octavi? totes les amigues em pregunten quan ens casarem.

— Envejoses! doncs mira, no ho sabran mai.

PATUFISTES! Ja heu provat la

CREMA SMART

Fixeu-vos que és la millor crema pel calçat de fabricació nacional.

DEMANEU-LA SEMPRE

Concurs de la cara joiosa

N.° 279 — Guillem Heinrich
Ric pensant com sortí à el meu retrat.

N.° 280 — Carmina Heinrich
Ni riu ni plora, està satisfeta de sortir a EN PATUFET.

N.° 281 — Mercè Casalí
Ric perquè passa el «murri» i em borda.

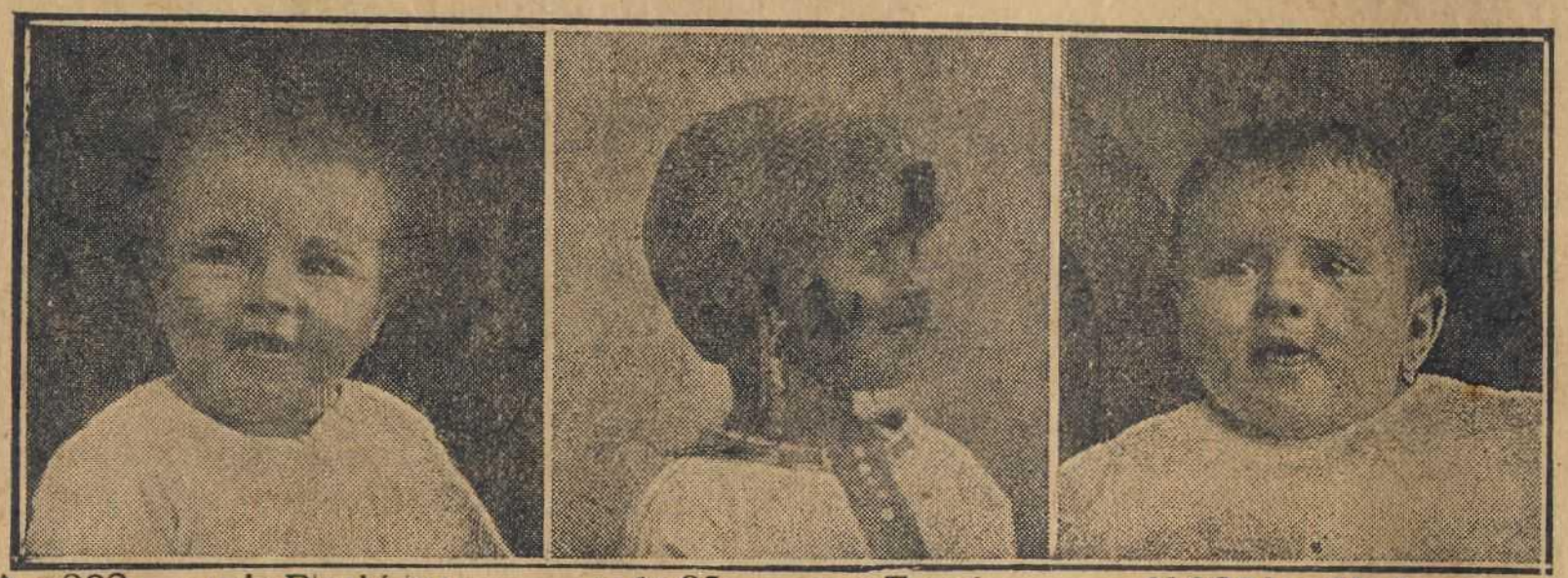

N.° 282 — Núria Flori Llop
Ric perquè amb mig any que tinc ja sortiré pels periòdics.

N.° 283 — Maria Farré
Ric perquè em parlen dels avis que tinc a Catalunya.

N.° 284 — M. Armengol
Riu perquè la fan riure.

Avui publiquem les darreres fotografies d'aquest concurs i al mateix temps el butlleti perquè els nostres lectors donin el seu vot a la que creguin mereixedora de premi.

Tanmateix, no serà tasca fàcil escollir la millor entre tantes com n'hi ha de gracioses i boniques. Si haguéssim de fer la tria nosaltres, ens veuriem en un compromís. Per això hem preferit qun siguin els mateixos lectors els qui ens indiquin quina prefereixen.

Cal votar per una sola fotografia i la que obtingui major nombre de vots, serà guanyadora del primer premi, i el segon i tercer, correspondran a les que obtinguin més nombre de vots després de la primera.

El butlletí de votació, cal trametre'l a la Redacció d'En Patufet, Cardenal Casañas, 4, franquejat com a *Originales para Imprenta* en envelop obert i amb segell de 2 cèntims, abans del dia 26 de febrer.

A triar, doncs, i a donar el vostre vot amb tota imparcialitat!

Concurs de la cara joiosa

EN PATUFET

En _____

creu que les cares més joioses són

els núms: _____

_____

L'hereu Llanegues era un tranquil. De tot se'n sortia. A tot trobava solució. Un dia estava entrecavant la vinya a una hora i mitja de poblat. Va per encendre el cigar i es troba que l'encenedor «no guixava» per manca de combustible.

Ell, però, no podia quedar-se sense fumar. I, mireu quina una es va «empescar»! Baixa a la carretera i així que veu venir un auto, comença de fer-li senyals i més senyals, d'una manera desesperada. L'auto frena i el xofer li pregunta: — Que hi ha algun perill? — Sí, contesta en Llanegues, hi ha el perill que em quedi sense fumar si no em doneu una mica de benzina!

EMBOLICA QUE FA FORT

Un criat model o l'avantatge de saber dir bé les coses

BENVOLGUT lector. T'has entretingut mai en pensar com t'ho manegaries o de quins recursos i habilitats *diplomàtiques* et valdries, si alguna vegada et trobessis en la necessitat de donar a qualsevulga persona de la teva coneixença una nova desagradable?

T'has trobat mai en el cas d'haver de donar a algun amic allò que se'n diu un *mal trago?* No t'hi has trobat? Doncs no saps pas la sort que has tingut, perquè jo puc assegurar-te per experiència recent, que és una feina aquesta més empipadora i difícil que arbitrar amb *gràcia* un partit entre l'Europa i l'Unió Esportiva de Sans.

Fa pocs dies vaig trobar-me en un d'aquests *tràngulS,* i només jo sé el que vaig patir. I el pitjor no va ésser això. El pitjor va ésser que ho vaig fer tan malament, que la persona a qui jo havia de *preparar* va endevinar de seguida ço que havia d'amagar-li, almenys de moment, i amb un xic més se'm queda als dits.

Sortosament, la nova que jo havia de trametre a la víctima era un *fallo* que representava per ell tan sols la pèrdua d'alguns milers de duros. Si en compte d'això arribo a tenir que comunicar-li la mort d'algun ésser estimat, és quasi segur que ens haurien hagut de collir tots dos de terra amb un cabasset i una pala.

Aquest fracàs meu i el record de les angúnies passades, fa que senti avui extraordinària admiració per un cert majordom anglès que, segons he llegit als diaris, va trobar-se temps enrera en la terrible obligació d'assabentar la senyora a qui servia, de l'incendi de la seva hisenda, de la pèrdua dels seus cabals i, per torna, de la tràgica fi del seu marit, el conegut Lord Thimol.

No us sembla que el recado era de pronòstic? No és cert que qualsevol de vosaltres s'hauria vist més negre que en Montesinos, si s'hagués trobat al lloc de l'infeliç servidor anglès?

Doncs per ell, aquesta comissió, gairebé tan complicada com una jugada d'en Sami, fou la cosa més planera del món. Anà referint les desgràcies de menor a major, amb dosis tan ben calculades i amb tan perfecte progressió i concatenació que la seva mestressa quasi no tingué temps d'emocionar-se i quan se'n va adonar ja li ho havien encolomat tot.

La cosa anà d'aquesta manera:

El bon majordom se n'anà a l'estació a esperar la senyora, que tot justament arribava d'un curt viatge.

— Què tal John? — féu aquesta en baixar del tren. — No hi hagut cap novetat aquests dies?

— Cap, ni una, senyora. Es a dir, sí; ja no me'n recordava. Tinc de comunicar-li que la seva gosseta *griffon* ha mort asfixiada.

— Asfixiada, dius? Ai pobra bestiola. I com ha estat això?

— Molt senzill. Amb el fum que feien les estables.

— Els estables feien fum?

— Sí, senyora; en cremar-se.

— S'han cremat?
— Amb tots els cavalls a dintre.
— Però com fou que es calés foc a les estables?
— L'incendi del castell arribà al bosc i anà estenent-se fins a les edificacions més apartades. Això fa que en aquest moment el castell, les estables, els galliners i les masoveries, tot siguin cendres i runes.
— Però això és terrible. I quina fou la causa del foc?
— Una guspira.
— Una guspira de què?
— D'un dels quatre ciris que hi havia a cada costat del llit de l'amo.
— Del meu marit?
— Sí, senyora.
— I per què n'hi tenia de ciris al voltant del llit?
— Perquè estava de cos present.
— El meu marit és mort?
— Sí, senyora.
— Reina Santíssima! I com ha estat això?
— Una feridura.
— Reina del cel!
— I tot per una *carta*.
— Va jugar i va perdre?
— No, senyora; va perdre sense jugar.
— No ho entenc.

— Però que és sord vostè. L'he cridat més de deu vegades.
— Perdoni, senyoret, però sols l'he sentit vuit.

— En rebre, per mitjà d'una *carta*, la nova de què el Banc on tenia tota la seva fortuna i tota la de vostè havia fet fallida, l'home va perdre la raó i... hona nit, caragol!

. . . . . .

Encara que la història no ho digui, és de creure que la senyora es devia morir de seguida, almenys per no *desentonar*.

I també és de creure que el flemàtic majordom en devia donar compte als parents i amics, dient:

— En saber la senyora que se li havia asfixiat el Griffon, s'impressionà d'una forma tan estranya, que fins es descuidà de respirar... etc., etc.

PERE PEM

Llegim a la secció telegràfica d'un diari que els lladres han entrat a casa del metge d'un poble de Guipúzcoa, emportant-se'n tot ço que hi havia; essent de notar que aquesta és la desena vegada que dintre d'un període de deu anys, els lladres venen buidant la casa d'aquest metge, sense que cap vegada hagin estat descoberts.

I és llàstima — comento jo — car se'ls podia ben adjudicar el premi a la constància, si és que hom no en considerava més mereixedor al metge per la seva perfidia en tornar a moblar la casa cada cop que li buiden.

Es circumstància, també, a tenir en compte, que el fet no ha passat a l'Aragó sinó a Bascònia, els habitants de qual país no s'havien assenyalat fins ara tant com els *maños* per llur tossuderia,

JORDI BUSCA

Immillorable farina seleccionada per a usos domèstics.

Venda en *colmados* i tendes de queviures.

Vendes a l'engròs: Muntaner, 206
Tèlefon 1485 G. - BARCELONA

Blatt

PAGINES VISCUDES

La vella calaixera

La infantesa d'en Fiu ja no podia ésser més miserable. Res no li quedava del que ell estimava tant: no tenia ni mare, ni germans, ni casa.

Tenia, és cert, pare; un pare barbut, amb una veu rogallosa i una fortor de vi en les paraules; un pare que tan aviat estava content com irat; un pare que en Fiu estimava i temia, que de vegades el feia riure i sovint li feia por.

En vida de la mare i de la germaneta no era pas aixi aquell home. En Fiu, per petit que fos, es recordava encara de quan el seu pare treballava i arribava els dissabtes a casa amb una bona setmanada, i de l'alegria de tots i del bon dinar del diumenge.

La mort de la nena el va trasbalsar tant que ja no va ésser el mateix home. Quan, al cap d'un any, se li morí la dona, acabà de deixar-se anar. Agafà avorrició a la vida i al treball i va venir el dia que els van treure de casa.

En Fiu abandonà aquell piset amb una gran recança. Li semblà, en deixar-lo, que tornava a passar pels trànsits dolorosos de la mort de la mare i la germaneta; perquè, si primer s'havia vist separat d'elles mateixes, ara el separaven dels seus records tan intimament lligats amb aquell pis, que n'eren inseparables.

Per consell d'un amic de taverna, venedor de trastos vells als encants, el pare d'en Fiu va fer una parada amb els seus mobles.

El pobre nen anava mirant, amb els ulls desolats, com gent desconeguda es deturava davant de la parada, per tocar i tafenejar aquells objectes que ell havia vist sempre a casa, evocadors cada un d'ells d'un record enyorívol, d'una hora feliç o trista de la seva videta d'infant.

L'un s'emportava les cadires, l'altre s'enduia els atuells de la cuina, el de més enllà el llit on va morir la mare o la cadireta baixa on seia la germaneta.

En el tancat, on per pocs cèntims els guardaven els trastos sobrers, allí dormien pare i fill, dessota la vela que cobria els mobles.

D'això en vingué que el pare d'en Fiu va convertir-se en drapaire, comerciant de trastos vells que comprava a cap preu i venia amb pocs cèntims de guany, sols n'hi hagués pel pa per a ell i el menut i pel vi que ell engolia les tardes a la taverna, mentre en Fiu jugava pel tancat amb uns quants xicots del barri.

*
* *

Un dia, mentre anaven pare i fill pel carrer cridant: «Hi ha res pel drapaire!» sortí a cridar-los pel balcó d'un quart pis una dona endolada.

Van pujar, i en Fiu, el bon noiet que conservava intacta la sensibilitat que heretà de la seva mare, es sentí el cor encongit en veure l'espectacle que s'oferí als seus ulls.

Una mare endolada i plorosa, amb un nen i una nena al costat, s'esforçava a contenir les seves llàgrimes per no donar més pena als fillets del seu cor. Feia pocs dies que se'ls havia mort el pare, després d'una llarga malaltia que els deixà sense ni un cèntim, i ara no tenia més remei que vendre's les coses de les quals pogués prescindir, per pagar el lloguer i donar pà als fills que tenien gana.

El pare d'en Fiu donà una mirada als trastos que la pobre dona li volia vendre: un replegador, dues cadires velles, el bressolet de jonc que ara ja no servia i poca cosa més.

— De tot això no en puc donar més que tres pessetes — declarà el pare d'en Fiu.

La trista cara que posà la pobra dona prou donava a comprendre la desil·lusió que aqueixes paraules li havien causat.

— Em caldrien quatre duros pel lloguer — digué, amb la veu tremolosa.

— Tot plegat, quatre pessetes — clogué el pare d'en Fiu.

La trista dona donà una mirada al seu entorn.

— I d'aquesta calaixera quan me'n podrieu donar?

— D'aquesta calaixera, allargant-me molt, us en puc donar dos duros.

Per molt que la dona li demanava que n'hi donés més diners, el drapaire no es deixà convèncer i van cloure el tracte per aquell preu.

Mentre el pare va anar a cercar el carretó, en Fiu tingué temps de fer coneixença amb els dos fillets de la vidua. Ell, era un noiet de la mateixa edat d'en Fiu, una cara intel·ligent i bondadosa...

De sobte s'adonà en Fiu que l'infant tenia una cama curta i torçada en el genoll amb un peu calçat amb una grossa sabata.

— Vas prendre mal? — li preguntà en Fiu.

— Es d'un mal que va tenir al genoll — respongué per ell la mare.

La nena era un xic més petita que en Fiu, amb un cabell d'angelet d'estampa, i uns ulls bonics com dos estels.

— Es pel vostre pare que porteu dol? — els preguntà en Fiu.

I, havent-li respost que si, ell explicà que ell no tenia mare ni germaneta.

— Tant com m'agradaria tenir-ne! — exclamà.

— Tot és prou dolorós — va dir la trista dona. — El pare, però, fa molta més falta... Encara si jo no estigués tan delicada i pogués treballar!..

En Fiu trobà que la pobra dona tenia raó. Ell, per trista que fos la seva dissort, havia quedat amb un pare que, tot bebent i cridant, li guanyava el pa i defensaria el fill si algú li volgués fer mal. No era, doncs, tan miserable la seva vida com ell mateix havia pensat alguna vegada. La situació d'aquella pobre gent de la calaixera era molt pitjor. La simpatia amb què es mirà els dos germanets després que s'hagué fet aquesta reflexió va arribar al cor de la mare.

— Et fa pena, veritat, el meu Narciset, amb aquesta pobra cama que no el deixa córrer com els demés.

— Si que me'n fa de pena — respongué en Fiu, — però també penso que ell té una germaneta i jo no en tinc; i una mare com vostè i aquest pi'set per viure tots en companyia, com nosaltres abans.

— Tots, menys el pare — murmurà adolorida la pobra vidua. — I del pis prou que aviat ens en treuran.

El pare d'en Fiu acabava d'arribar i, després de pagar a la dona els diners

convinguts, s'agafà a la calaixera i arrossegant-la o a trontolls, la va fer seguir fins a l'escala, on se la carregà a l'esquena per baixar-la fins al carretó.

***

Quin secret pensament va moure el braç d'en Fiu, quan, mentre el seu pare era a la taverna, es posà a obrir i tancar els calaixos de la calaixera, la mateixa tarda del dia que la van comprar?

Ell mateix no sabria pas dir-ho. Ell s'havia quedat al cobert on guardaven

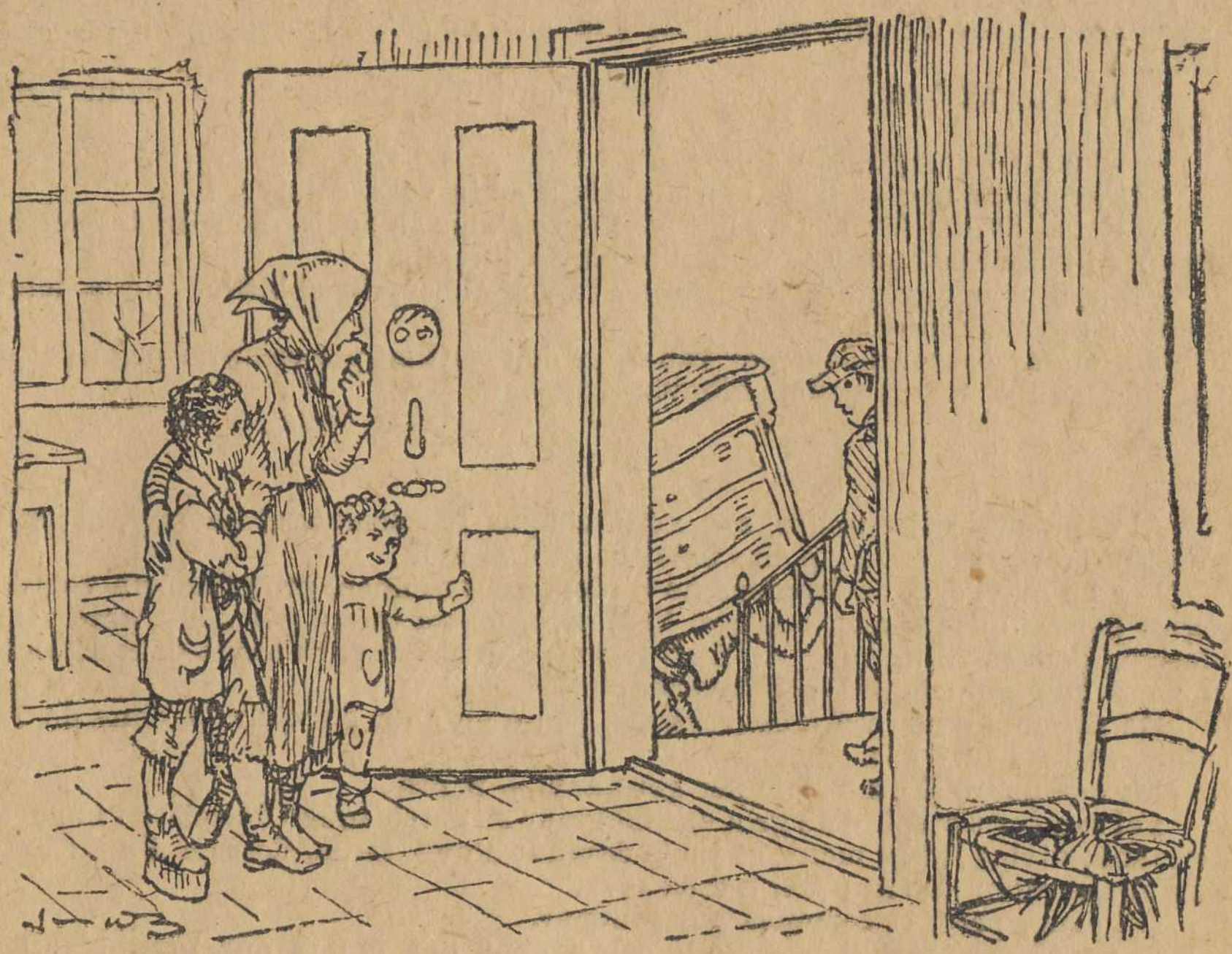

els trastos de la parada, i com que no havia arribat encara cap noi per poder jugar, s'entretenia en aquell joc d'obrir i tancar calaixos.

Tot d'una li cridà l'atenció una mena de caixonet molt petit que era clavat en un dels recons interiors del segon calaix.

Per tafaneria el volgué obrir aquell caixonet; i després de molts esforços per fer sortir la tapa corredora, ho aconseguí.

Seria difícil d'explicar l'estupefacció d'aquell infant, quan es trobà que aquell caixonet contenia un paquet de diners fet amb molts gruixos de paper de diari, un bon plec de bitllets de banc; lligats amb una beta.

La seva primera intenció va ésser córrer cap a la taverna i portar al seu pare aquell munt de diner. Tot seguit, però, es repensà. El quadro d'aquella mare i els dos fills sense pare, sense mitjans de vida, a punt d'ésser llençats del

pis, li vingué al pensament. Ell, en Fiu, no entenia de lleis ni de morals; el cor, però, i l'enteniment, li déien que aquells diners pertanyien als que fins llavors havien estat amos del moble. El mateix cor i el mateix enteniment li deien que si el seu pare veia aquells diners se'ls voldria quedar per a ell, i se'ls gastaria o se'ls jugaria a la taverna.

Aquest últim pensament el decidí. i embutxacant-se els diners, sense comptar-los tan sols, en Fiu sortí del tancat i corregué cap a casa d'aquella pobra gent.

En veure'l entrar, els germanets en van tenir una alegria i la mare una sorpresa. Va témer que no li anés a fer una reclamació de part del seu par . La pobra dona, sota la trista impressió d'haver d'abandonar el pis, resolució que el procurador li havia comunicar feia poc, no subia ja esperar bones noticies.

— Tingui; això és de vostè — va dir-li en Fiu, tot donant-li el paquet de diners.

— Què és? — preguntà ella.

— Són diners que he trobat en un calaix de la vella calaixera.

— Reina Santa! Això és un miracle! — exclamà la pobra dona en desplegar el paper i trobar-se amb un tan bell munt de diners.

Prou el volien gratificar, en Fiu no va voler acceptar el bitllet que la dona plena de reconeixença li oferia.

Tot el que consentí acceptar van ésser deu cèntims per comprar pega-dolça que feia molt de temps que no n'havia tastat.

***

Al cap de no gaire temps, car no havia pas transcorregut un any, el pare d'en Fiu morí, deixant el pobre noiet ben sol al món.

Per bé que l'ofici de drapaire no li plaïa gens ni mica, prou l'hauria volgut seguir per no quedar a la misèria. Era, però, massa infant per a una cosa aixi i tothom l'enganyà, quedant-se-li els trastos que el seu pare havia deixat, amb l'excusa que tenia deutes a la taverna.

De seguida que en Fiu es trobà sol, pensà en anar a trobar la dona de la calaixera i els seus fills.

Els demanaré si em volem per germanet — pensà.

I el seu cor s'omplí d'alegria en imaginar-se entre aquell Narciset i la seva germana, vivint junts, menjant junts damunt d'una taula, dessota d'un llum, com abans quan ell era petit, a casa seva.

Pel camí, però, es començà a desanimar.

El fet d'haver tornat a aquella pobra gent uns diners que eren ben bé d'ells, els obligava a prendre'l com un fill i a mantenir-lo aixi com aixi?

Millor fóra un altre pensament. Ell, en Fiu, no renunciava al goig de viure en família amb aquells noiets i aquella mare que tenien totes les seves simpaties: no volia, però, ésser una càrrega per a ells.

El que faria seria anar a cercar feina, llogar-se d'aprenent de qualsevol cosa i quan ja trebaria aniria a demanar si el volien, amb la condició que acceptessin els guanys que ell els portaria.

Començà a córrer botigues i obradors. Ningú, però no havia de menester aprenents.

En Fiu sentia una especial predilecció pels adroguers i no deixava de visitar-ne cap. Després de molt córrer entrà a un d'aquests establiments de co-

mestibles, una gran botiga amb dues portes i uns grans aparadors plens de bones coses.

— No necessiten pas un aprenent? — preguntà.

El dependent que despatxava darrera del taulell li va respondre que no. Quan ja en Fiu se'n anava tot eixelat, sentí una veu que li deia.

— Vejam, noi?

— Ell es girà i, de moment, no va veure ningú.

De seguida, però, s'adonà, que la caixera treia el cap pel costat de la mà-

quina comptadora, i no pogué aturar un crit de sorpresa. La caixera tenia la cara igual, igual que aquella pobra dona de la calaixera, tan igual, que era ella mateixa.

— Ets tu! Per la veu m'ho ha semblat! — exclamà la bona dona.

— Es vosté exclamà en Fiu.

I, tot seguit, afegí!

— Vostè ha estat més de sort que no pas jo.

— Per què?

— Perquè vostè ha trobat feina i jo fa dos dies que en busco d'ençà de la mort del meu pare i enlloc no en trobo.

La caixera va somriure, tot sortint del departament de caixa, i li va dir:

— Si em veus aquí, no és perquè hagi trobat feina, sinó perquè aquesta

botiga és nostra, i, des d'ara, teva també, perquè gràcies a tu l'hem pogut adquirir.

Tot seguit el va fer entrar a les habitacions darrera la botiga on en Narciset i la seva germaneta estudiaven les seves lliçons, cartots dos anaven a col·legi.

L'alegria dels dos infants no es pot pas explicar. La d'en Fiu encara menys

Allí, la mare l'assabentà que amb els diners que en Fiu portà, van posar una tendeta de fruites i verdures que els va anar molt bé, fins que l'antic amo de la botiga de comestibles, en fer el pensament de retirar-se del negoci els l'oferí, satisfet de veure com portaven la seva botigueta, i els la va vendre en molt bones condicions.

Heus aquí de quina manera més bonica en Fiu fou en aquella botiga més que un trist aprenent com el solicitava, i tot degut al seu acte de seny i de probitat davant de l'inesperada troballa de la vella calaixera.

JOSEP M.ª FOLCH I TORRES

BIBLIOTECA ''GENTIL''

El vinent dimarts dia primer de febrer sortirà

HISTÓRIA D'UNA POBRA NOIA

novel·la per Josep M.ª Folch i Torres

Il·lustracions per Junceda. Coberta a 4 tintes, per Albert

Preu: UNA PESSETA en totes les llibreries i quioscs de Catalunya.

Ha sortit el *SEGON* volum de la Col·lecció completa de

PAGINES VISCUDES

d'en Josep M.ª Folch i Torres, il·lustrades per Junceda.

Pel·lícula de la setmana

El poble, que ha estat sempre un gran «guasón»,
de la «grip» ara en diu el «charleston»,
mes com tothom d'aquest n'està tan tip,
no fóra sorprenent
que dins de poc, la gent,
anomenés al «charleston», la «grip».

NYIO

Somni d'infant

Es un infantó
tot ple de rialla,
té els ulls com un cel,
rosadet de cara.

—

Sa mareta el bressa,
i amb tendres petons,
cançons ella canta
fent-li fer non, non.

—

L'infantó s'adorm·
somrient la cara
i en son somni dolç
sent que els àngels canten.

ROSER ALTABA I CASTELLS

— Ja saps el que t'ha fet el teu fill? Jo crec que deuries fer-li un sermó.
— Es inútil, no m'escoltarà, sols fa cas dels ximples.
— Bé, doncs li parlaré jo.

SAL COSTA

és la millor per la taula i la més econòmica

DEMANEU-LA A TOTES LES TENDES DE COMESTIBLES

ENDEVINA ENDEVINETA

JEROGLIFIC

P P P
K K
OS OS OS

JOAN BAQUES

ROMBE

.
. . .
. . . . .
. . .
.

Consonant.
Part del cos.
Nom d'home.
Número.
Consonant.

SHCAB

AMBIDEXTRE

1234 — Animal.
4321 — Delinqüent.

FRANCESC MAS G.

VAGA DE VOCALS

T.l f.r.s t.l tr.b.r.s

N. ITUS

Solucions a l'inserit en el número anterior

Al jeroglific comprimit: *Un gran sistema.*
A la conversa: *Reus.*
A la vaga de vocals: *Qui tot ho vol tot ho perd.*

Al problema:

80 pomes	a	0'05	cèuts.	són 4 ptes.
1 poma	a	1'00	pta.	són 1 ptes.
19 pomes	a	5 00	ptes.	són 95 ptes.
100				100

ESPECTACLES PER A INFANTS EN EL

TEATRE CATALA (Novetats)

Direcció: JOAQUIM MONTERO

Demà diumenge 30 de gener i dimecres dia 2, Festivitat de la Mare de Déu de la Candelera, *últimes irremisiblement de*

ELS PASTORETS

o L'ADVENIMENT DE L'INFANT JESÚS

amb la cavalcada dels Sants Reis que obsequiaran els petits concurrents.

Dijous dia 3 a les 5 de la tarda, el gran èxit.

EL SECRET DE LA CAPSA D'OR

amb «LA RATETA QUE ESCOMBRAVA L'ESCALETA»

i l'estrena de la visió del nou conte

EN PERE PATUFET

Títols dels quadros: I El cop d'home d'En Patufet. — II Va veure un llumet. — III La casa d'en Menjacrú. — IV El cop de sabre. — V A la panxa del bou que no hi neva ni hi plou.

Redacció i Administració: Carudenal Casañas, núm. 4. — Imprenta. Muntaner, núm. 24, ment.

LES ESPECIALITATS DE PERFUMERIA

BELLEZA

Tenen fama perquè són inofensives i donen formosor ideal

Gran Premi, Diploma d'honor i Medalles d'or a les Exposicions d'Higiene de Berlin, París i Barcelona

RHUM "BELLEZA"

A base de noguera. En cinc o sis dies desapareixen els cabells blancs amb extraordinària perfecció. S'usa com el rom quina. Es l'ideal.

DEPILATORI "BELLEZA"

Treu de soca-rel el borrissol i el pèl de la cara i braços. Unic que ha obtingut Gran Premi.

LOCIÓ "BELLEZA"

Rejoveneix el cutis de la dona i de l'home. Fa desaparèixer les arrugues, grans, barbs, etc. Es el secret de la dona formosa.

CREMA "ALMENDROLINA"

Es la millor de les cremes en pasta. Rejoveneix. embelleix i conserva el cutis. A base de pasta, molt fina, d'ametlles i suc de pètals de rosa. Sense greixos

AIGUA DE COLONIA "ARGENT" classe "PRIMAVERA"

Fragància de tonalitat molt florida, fresca i exuberant. Serveix per tots els usos. Preu des de 1'75 ptes., a 8'50 ptes. segons cabuda.

AIGUA DE COLONIA "BELLEZA" classe "FLOR SELECTA"

Conté el finíssim, deliciós i persistent perfum de les més delicades flors. Es el símbol de la distinció. Preu des de 2'25 ptes a 13'— ptes. segons cabuda,

AIGUA DE COLONIA "AROMAS DEL MONTE"

Gran creació. La més alta concentració, perfum incomparable, aristocràtic, intens, baronívol. En fricció o bé barrejada amb aigua tonifica el sistema nerviós, fortaleix les fibres musculars i comunica al cos insuperable benestar, Preu des de 2'80 ptes, a 15'— ptes. segons cabuda.

De venda: En les Perfumeries, Drogueries i Farmàcies

Fabricants: ARGENTE Germans, Badalona (Espanya)

CODORNIU